

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

De Deprecatione. Capvt XXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

tunc graue solet oriri exprobrationis, & cō-
miserationis genus.

Graviter admodum exprobrationem
Didonis aduersus AENEAM pinxit Virgi-
lius.

Exprobratio Didonis a
pud Virgi-
lium

Num fletu ingemuit nostro, num lumina
flexit,

Nunc lachrymas victus dedit, aut miseratus
amantem est.

Qua quibus anteferam? iam iam nec maxi-
ma luno,

Nec Saturnius hac oculus pater afficit aquis.

Nu quam tuta fides, eiecitum litore egentem

Excepi, & regni demens in parte locavi.

Amissem classem, socios à morte reduxi:

Heu furys incensa feror, nunc Augur Apollo.

Nunc Lycia sorte, Nunc & Ioue missus ab

ipso

Interpres Diuū fert horrida iussa per horas,

Scilicet is iuperis labor est, ea cura quietos

Sollicitat.

Mox sequitur comminatio.

I, sequere Italiam ventis, pete regna per undas

Spero equidem medius (si quid pia numina

possunt)

Supplicia hausurum scopulis.

Nec minus pathetica est exprobratio illa A-
tiadæ à Thefeo desertæ apud Catullum.

Siccine me patrijs abuectarum perfide ab oris,

Perfide deserto liquisti in litore Thefeu?

Siccine discidens neglecto numine Diuum,

Immemor ab deuota domum periuria portas?

Nullane res potuisti crudelis flectere mentis

Consilium?

Deinde,

At non hac quondam nobis promissa dedisti?

Non hoc misera sperare iubebas,

Sed cornubia lata, sed optatos Hymenaios,

Qua cuncta aerij discerpunt irrita venti.

Mox succedit aperta exprobratio.

Certe ego te in medio versantem turbine lethi

Eripui, & potius germanum amittere creui.

Quam tibi fallaci supremo in tempore des-

sem.

Pro quo dilaceranda feris dabor, alitibusq;

Præda, nec iniecta tumulabor mortua terrâ.

Hinc aditus ad aculeatas inuectiuas, que-
rimonias, & execrationes,

Quanam te genui sola sub rupe leana?

Quod mare conceptum spumantibus expuit

undis?

Qua Syris? qua Scylla vorax? qua vassa
Charybdæ?

Talia qui reddis pro dulci premia vitæ.

Ad summum in petiurum caput cuocan-
tur vltices furia.

Quare facta virum multantes vindico por-
na

Eumenides, &c.

Certè magni spiritus hauriuntur à poe-
tis, & sunt ipsi præclari eloquentiæ artifi-
ces. Fac enim ista verbis, & numeris orato-
rijs decurrant, quæ grauior institui potest ex-
probratio. Habes & præclarum eius ora-
tionis exemplum in epist. Ciceronis ad O-
ctauium, à nobili aliquo declamatore non
imperitè conscripta. Ista enim satis acriter
vellicant.

Poeta mag-
nos spiri-
tus eloquen-
tia suggu-
runt.

Quæ tibi non antequam postulares, ma-
iora quàm velles, plura quàm sperares, deru-
lit Senatus: dedit falces, vt cum auctoritate
defensorem haberet, non vt imperio se ad-
uersum armaret. Appellauit Imperatorem
hostium exercitu pulso, tribuens honorem,
non vt sua cæde cæsus ille fugiens exercitus
te nominaret Imperatorem. Decreuit in foro
statuam, locum in Senatu, summum ho-
norem ante tempus. Si quid aliud est, quod
dari possit, addat. Quid aliud est maius, quod
velis sumere? sin autem supra ætatem, supra
consuetudinem, supra etiam mortalitatem
tuam tibi sunt omnia turbata. Cur aut ingra-
tus crudeliter, aut immemor beneficii sui
secleratè circumferibis Senatam? quo te mi-
simus? à quibus reuerteris? contra quos arma-
uimus? quibus arma cogitas inferre? &c.

De Deprecatione.

CAPVT XXXVIII.

Deprecatio est incommodi alicuius, vt à Deprecatio
missionis bonorum, ignominia, suppli- quid?
cij denique, & mortis, per supplicatio-
nē auersio, quæ iisdem pertexitur locis, quos
in sedandis iræ commotionibus antea nota-
uimus. Hæc pars in perorationibus maximè
dominari solet, & vehementes plerumque
fortitur emissiones. Si coniectus non est re-
us, precatur, vt sit innocentia, contra cal-
umnia peruersitatem, & atrocem iudicij

Mmm 2 pla-

*Deprecatio
obtinuitis.*

plagam, tutum, ac venerabile per fugium. Si constar de crimine, quod, vt plurimum videtur innuere deprecatio, poenam, & supplicium conatur auertere, aut certe moderari. Quamobrem haec oratio spectat eos, qui pleniorē habent ignoscendi potestatem, suntque ipsa natura, ad lenitatem, mansuetudinemque propensi. Si enim apud Iudices, qui ex allegatis, & probatis, ferre sententiam cogantur, nec summam vitæ, & necis habeant potestatem, hanc instituat agendi ratio, vel etiam apud eos, qui cum possint ignoscere, tamen obfirmato quodam mentis rigore, in suscepto semel consilio, non se, us ac saxum capitolum, manere solent immobiles, verendum est omnino, ne tota actio superuacanea futura sit; quanquam miseri, qui omnia perdidērunt, solent quoque, leuius verba perdere. Primum deprecationis artificium est, vt molles eorum, quos placare animus est, tenemus aditus, postquam vel temporis longinquitate se non nihil remiserit, iracundia, vel rebus laetis, & florentibus, quæ decerpente successerint, quasi ductu obruta languescat. Secundum, vt adhibeamus, ad deprecandum personas, vel gratiosas, & potentes, quibus pudor sit aliquid negare: vel maxime miserabiles, quales sunt senes, pueri, mulieres luctu, & squalore confectæ. Tertium, vt si crimen erroris potius humani, quam improbitatis ostendere possimus, id nauiter præstemus: sin autem suspecta futura est omnis defensio, præstat aliquando crimina vel ma-

Ein Art.

ximum fateri, ne si rationibus nimis contentiosus oblectemur, eius qui demulcet animum, non tam ad veniam, quam ad pugnam stimulatus incalescat, & vincendi studio feratur: quin etiam dum crimen minuitur, putet sibi de clementiæ laude detrahi, si ignoscatur, quod non magnam scilicet culpam sit remissurus. Quartum, loci communes, qui-
*Ein dem in
ei comm.*
bus ad hanc orationem tractandam vtentur, ducuntur à laude, & præstantissimis fructibus clementiæ; si quid enim in hac parte raturum est, non videtur omittendum, quanquã extra rem longius vagandum est. Priuatae rationes ducuntur ab adiunctis, à conditione scilicet personæ, cui poscitur venia, vt à nobilitate, prudentia, bonis artibus, antea vitæ Innocentia, promeritis in Remp. crudelitate, & indignitate supplicij; securitate, & vtilitate ignoscendi, & ijs similibus, quæ ad propulsandum mortis periculum, sagax ingenium excogitare solet. Postremo loco adhibentur affectus, aporiæ, querimoniæ, obsecrationes, quanquam decorum personæ
*Deprecatio
nisi affidit.*
semper retinendum est, & si grauis sit, nihil nimis demisse, & muliebriter orandū. Quamobrem Philotas apud Curtium mirificam habet rationem sibi ingenuitatis nobilitatis. Non enim humiliter supplicat sibi ignosci, sed ea grauitate, & affectu querimonias ciaculatur, quæ ad Alexandrum, vel ferreum, si audiuisset, ad veniam largiendam coegisset.

Finis Libri Duodecimi.

DE